

Epoca de Aur

REVISTĂ DE FAPT · SPE-
RANȚĂ ȘI CONVINGERE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

E P O C A de A U R

Vol. III. Duminică 29 Iunie 1924 No. 13.

POLITICE ȘI SOCIALE

Războiul și lupta pentru existență	571
Mizeria și necurățenia	574
Ce bine era dacă rămâneam maimuțe (Clîșeu)	584
Vine ziua (Clîșeu)	578

ȘTIINȚĂ ȘI DESCOPERIRI

Arborele Paradisului	580
O Universitate plutitoare	580
S'a descoperit Sodoma și Gomora	581

CULTURĂ ȘI IGIENĂ

Diagnosticul cancerului	581
Spicuri despre începutul culturii la noi	572
O statistică interesantă	582

RELIGIE ȘI FILOSOFIE

Războirea creștinului	573
Un Domnitor al Păcii	578
Organizațiunea lui Dumnezeu	579

CRONICA MEDICALĂ

Turbarea	575
Mântuirea copiilor de diaree	576

Duminică 29 Iunie 1924
Volumul III * Nrul 13.

Apare tot a doua Duminică
în Cluj, Strada Regina
Maria Nrul 36. * * * *

Abonamente: pe un an 75 lei, pe
jum. an 40 lei, Exemplarul 3 lei.
In America pe an \$ 1,00. Ex. 5 cents

EPOCA de AUR

Vol. III. Duminică 29 Iunie 1924 No. 13.

POLITICE ȘI SOCIALE

Războiul și lupta pentru existență	571
Mizeria și necurătenia	574
Ce bine era dacă rămâneam maimuțe (Clișeu)	584
Vine ziua (Clișeu)	578

ȘTIINȚĂ ȘI DESCOPERIRI

Arborele Paradisului	580
Fabricarea Creionului	580
O Universitate plutitoare	580
S'a descoperit Sodoma și Gomora	581

CULTURĂ ȘI IGIENĂ

Diagnosticul cancerului	581
Spicuri despre începutul culturii la noi	572
O statistică interesantă	582
Cum să ne creștem copii	583

RELIGIE ȘI FILOSOFIE

Războirea creștinului	573
Un Domnitor al Păcii	578
Folosul omului	578
Organizațiunea lui Dumnezeu	579
Iubirea lui Dumnezeu	579

CRONICA MEDICALĂ

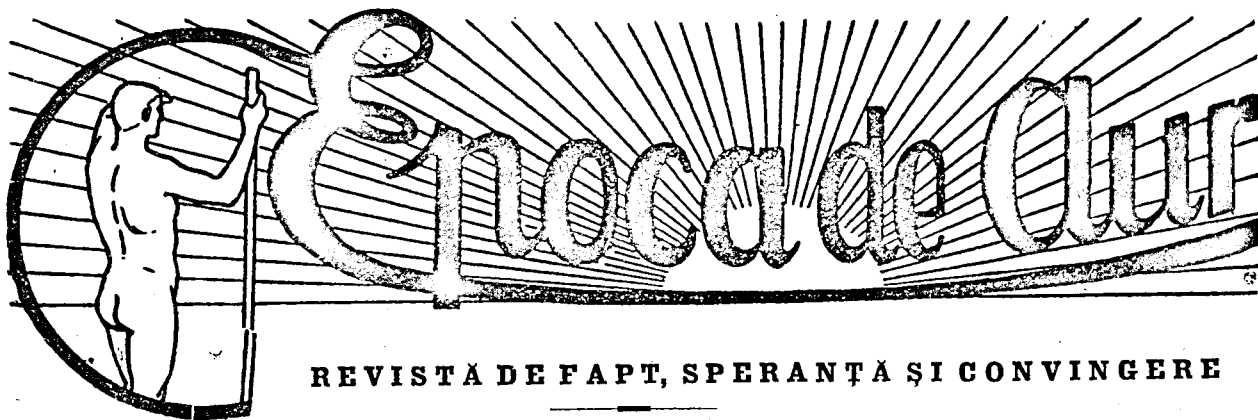
Turbarea	575
Mântuirea copiilor de diaree	576

Apare tot a doua Duminică în Cluj,
Str. Regina Maria 36. — Telefon 4-46.

Redactor *J. B. Sima*

Abonamente: pe un an 75 lei,
pe jumătate de an 40 lei.
Numeri singuratici 3 lei exemplarul.
În America: pe un an 1 dolar.
Numeri singuratici 5 cents exemplarul.

Toate scrisorile și abonamentele să se
facă pe adresa „Epoca de Aur“
Str. Regina Maria 36. — Telefon 4-46.

REVISTĂ DE FAPT, SPERANȚĂ ȘI CONVINGERE

APARE TOT A DOUA DUMINECĂ * * * * *

Vol. III.

Duminică, 29 Iunie 1924.

No. 13.

RĂȘBOIUL ȘI LUPTA PENTRU EXISTENȚĂ

SE SUSTINE de mii, și ce e mai dureros, de multe ori de către spirite luminate, că războiul, această omucidere în massă, e un factor de progres social, după cum lupta pentru existență între viețuitoarele mai inferioare de pe scara zoologică e un factor precumpănitor în evoluție. Voi încerca în rândurile de mai jos, să schițez atât cât îmi poate permite un articol restrâns în cadrul unei reviste, ce înțeles are lupta pentru existență în studiul biologiei și că această luptă pentru existență între ființele de aceeași specie nu trebuie înțeleasă ca **luptă**, adică războiu pe viață și pe moarte.

Lupta pentru existență, în adevăratul larg înțeles al cuvântului, înseamnă o continuă reacțiune între organismul individului și mediul înconjurător, fie el fizic, biologic sau chimic. Această reacțiune, având o durată îndelungată, continuă, provoacă în decursul timpului organe particulare și speciale, adoptate la nevoile vieții. Și în acest scop să urmărim câteva cazuri:

1) Să luăm un melc, pe care cu toții l-am văzut și l-am admirat în viață scoțând „coarne bourești”, când mai ales e rouă în abundență. Punându-l la uscăciune, se strânge în scoica sa, iar la gura scoicii fabrică un soi de piele fine, încât scoica pe de o parte și pielea dela gura scoicii pe de alta, împiedecă evaporarea lichidelor acumulate și necesare nutriției organismului. Același lucru se observă de altfel atunci când melcul e amenințat de vre-un dușman sau de vre-un pericol extern.

Toți acei ce privesc aceste manifestațiuni ale melcului în viața lui animală, cu mai multă ușurință și superficialitate, vor găsi imediat explicarea existenței scoicii ca organ de apărare contra acelor animale care au plăcerea de a-și face o hrană din carnea melcului; acei ce însă vor merge cu simțul de pătrundere mai departe, vor explica existența scoicii la melc ca un organism destinat

în scopul luptei pentru existență, întrucât fiecare știe câte mijloace au celelalte animale pentru a-l scoate din scoica sa și că paserile îl mănâncă cu ciocul. Vedem dar că scoica melcului nu este numai o armă de apărare, ci este mai degrabă un organism făcut în scopul luptei pentru existență. Un alt exemplu: Struțul și tovarășul său Dromaderul, acești doi copii ai nesfârșitelor pustiuri, au multe însușiri comune: picioare lungi terminate cu două degete lungi și late la fiecare picior, gâtul lung ce îlesnește ochilor să poată exploara întinderile cu resurse de hrană la distanțe remarcabile, au oare arme de apărare contra dușmanilor sau sunt mai mult mijloace de cântare și găsim a hranei zilnice, de care sunt atât de lipsiți în acele întinderi fără margini? Trecând de la regnul animal la regnul vegetal vom vedea aceiași adoptare a planetei la condițiunile mediului cosmic, uscăciune, sărurile de teren etc. De sigur că și mijloacele de apărare, nu sunt numai arme de apărare contra dușmanilor, ci aduc și alte servicii vegetalului și numai în mod accesoriu slujesc ca mijloace de apărare. Darwin, în grandioasa sa lucrare „Originea speciilor” afirmă că lupta pentru traiu e mai înverșunată între indivizii și varietățile aceleași specii, dar adaugă imediat că **lupta** nu trebuie înțeleasă corp la corp, ci ca o inevitabilă concurență între indivizi pentru a-și asigura existența. Rezultatul acestei concurențe e faptul că indivizii mai slab înzestrați cu mijloacele de luptă pier și cei mai bine adaptați supraviețuiesc, cu alte cuvinte **se selectează**.

O specie la vite cornute, de exemplu, găsește hrană din belșug pe întinsul unei steppe, și nu e nevoie de nici un fel de luptă corp la corp, pentru stăpânirea terenului. Fiecare animal paște iarba pe care o apucă și dacă condițiunile rămân multă vreme favorabile, turma se înmulțește și se răspândește. Vin însă vremuri nefavorabile, ierne excesiv de

friguroase și veri neobișnuit de secetoase, și'n felul acesta mulți indivizi mor, iarna de frig, vara de sete, boli, paraziți, etc. și astfel dacă condițiunile de viață se succed în acelaș fel ajunge cu timpul dintr'o turmă viguroasă să rămână una degenerată. Concurența vitală nu s'a manifestat prin lupte, iar supraviețuirea unora nu înseamnă o victorie de luptă corp la corp asupra semenilor, ci mai mult e o rezistență la împrejurări. Se poate întâmpla însă ca o parte din turmă să fi găsit o regiune mai adăpostită față de frigurile iernii și arșița soarelui și'n felul acesta a dat naștere unor descendenți mai viguroși. Inseamnă aceasta oare că „**cei mai apti**” au reușit în lupta pentru traiu? In ce a constat **aptitudinea**? Nu într'o simplă întâmplare?

Sunt pe lângă aceasta câteva specii de animale, „**sociale**” la care se manifestă obiceiuri omeneste: furțisag, luptă individuală, adevărate războaie chiar între colonii diferite.

Și pentruca exemplul să **nu-l** luăm de prea departe, să ne întorcem ochii către furnici. Acestea își fură una altelei agoniseala și chiar larvele; cu toții știm că unele din aceste furnici își țin roabe, cucerite din furnicarele vecine și cu timpul duc o viață foarte comodă, ba ce-i mai mult, ajung să nu mai poată mânca singure. Unica lor greutate în viață este capturarea roabelor pe cari le exploatează apoi în folosul lor, și'n felul acesta se naște o aristocrație războinică.

Și dacă acum vom trece din lumea necuvântătoarelor la neamul omenesc, vom găsi războiul divinizat ca unicul factor de progres. Dacă istoria omenirii ar fi pus în adevărată valoare binefacerile epocilor de pace pe care le-a trăit omenirea, dacă s'ar face un bilanț al tuturor faptelor mari morale și umanitare, ce au fost realizate în scurtele timpuri de pace, cari,—spre rușinea noastră să mărturisim—au fost atât de rare, s'ar vedea că progres și perfecționare nu se poate face decât în viața pașnică, în viața de reculegere sufletească și de muncă intensă pentru asigurarea existenței individuale și familiare, care de altfel nu exclude deloc, viața național. Dar războiul, după concepția omenească, a existat și va exista întotdeauna în omenire, deoarece i-s'a dat înfățișarea unei fatalități biologice, ca un corolar (consecvență) necesar al luptei pentru traiu. Să vedem acum dacă într'adevăr războiul este o manifestare a luptei pentru traiu și dacă este un factor de progres în omenire.

La om, lupta pentru existență se prezintă sub două fețe: lupta cu mediul înconjurător și lupta între semeni.—Singurul organ care a luptat mai intens asupra omului este încontestat creierul. Prin punerea lui în funcțiune, omul a reușit de multe ori să înlăture agenții fizici și chimici ai naturii și se poate mândri că a ajuns să stăpânească, în parte, multe din forțele naturii. Dacă dela bucată de cremene cioplită am ajuns la telegrafia fără fir, dacă dela canibalism am ajuns la principiile evanghelice și la democrație,—așa principial cum se practică,—aceasta nu e opera războiului, ci a epocilor de pace și liniște socială pe care din când în când le-a avut omenirea. Războiul, chiar atunci, când e de lungă durată, e un accident în viața popoarelor, cu toate că un mare istoric și statistician a dovedit că fiecare zi a anului trebuie comemorată ca o zi în care vre-un popor a repurtat o victorie asupra unui alt popor. Războiul e un accident ca și foametea și cataclismele sismice, ca și iernile geroase pentru animale, e urmat de o sleire a voințelor, de o excesivă mortalitate, de o reală degenerare pentru una sau două generații. Binefacerile războiului pe care atât le cântă apologiștii acestei crime în masă, nu sunt de cât efectele contrastului între epocile de pace și prosperitate, cari urmează neapărat după omucidere. Dacă am compara însă cu ce au contribuit războaiele în mersul ascendent al omenirii, cu ceea ce a contribuit religia lui Christos, religia păcii și a iubirii între oameni; dacă am compara rezultatele luptei pentru traiu în sens biologic cu rezultatele luptei între semeni, atunci am putea spune cu toată dreptatea: războiul e o formă accidentală a luptei pentru traiu și ca orice accident nu poate fi un factor de perfecționare, nici organică și nici socială.

Când popoarele încep și poartă războiul, nu fac acest lucru decât mânați de dorul de a suprima din calea ambițiilor lor adversari, care tot atât de bine ar putea fi doborâți prin mijloace cinstite și oneste, muncă și perseveranță, fără a avea nevoie de jertfe omeneste.

Dar problema războaielor e prea vastă pentru a putea fi îngrădită în cadrele unui articol și termin cu credința că am adus câteva argumente hotărâtoare în susținerea ideii că: războaiele sunt accidente în viața omului și că nu pot contribui la evoluția ascendentă a omenirii.

SPICUIRI DESPRE ÎNCEPUTUL CULTUREI NOASTRE

Nașterea unei literaturi e determinată fără îndoială de mediul în care germeii caută să se desvolte, de poziția pe care o ocupă în calea curenților culturale, cari înoesc și înviează valorile ofilite, sau

cari sunt în o stare rudimentară, neorganizate. Ardealul a cunoscut acest lucru. Despărțit de vitregia unor vremi, împotriva cărora totdeauna a căutat să țină piept, de restul neamului de peste munți, el a

trebuie să privească mai mult spre Apus; orice mișcare culturală sau socială s'ar fi produs acolo, aci se resimte mai mult sau mai puțin puternic. Reformele credinței întâmpinate în Apus, în Ardeal au dat naștere în urma încercărilor de ademenire spre o tăbără sau alta la literatura noastră scrisă, care atunci nu putea fi decât de natură religioasă. Mișcarea aceasta culturală a trecut dincolo unde a devenit mai rodnică și mai îmbelșugată. Făcând un salt în timp cu câteva veacuri înspre noi vedem că tot un efect al mișcărilor de credință a prilejuit curentul latinist atât de însemnat pentru noi, căci mulțămîta lui s'a putut trezi la o nouă viață a crezului național. Din tendința de afirmare a obârșiei noastre latine s'au răscolit arhivele colbuite, s'au deschis lăzile de Brașov și sertarele scrisurilor boeresti și s'au găsit manuscrise vechi, cronicile înțelepților cărturari, cari au arătat frul călăuzitor al literaturii noastre.

Dar acest curent a adus cu sine nenumărate exagerări împotriva cărora a trebuit să se lupte mult. Efectele reale ale curentului latinist, călăuzit pe drumuri sănătoase, s'a putut vedea în mod palpabil numai peste munți. În Ardeal exista vehemența începutului, însă lipsea rezerva de energie pentru viitor; era o credință fixă care nu admitea rezerve și nici contraziceri sau complectări străine. Strămutat acest curent peste Carpați mulțămîta spiritului mai liberal, mai concesiv, a dat un imbold puternic manifestărilor culturale.

Scriitorii născuți pe plajurile Ardealului, nu s'au putut consacra și desăvârși la noi deoarece la noi, nu exista nici mediul, nici spiritul critic și nici chiar un public destul de înțelegător. Trecând dincolo ei au fost prețuiți și fixați în istoria literaturii.

Ce ne arată aceste lucruri. Deosebiri sufletești? Deosebiri de cultură? Da.

În Ardeal se altoia pe sufletele noastre o cultură germană-maghiară, străină spiritului nostru. O cultură rigidă, rodnică în inițiative, dar care nu avea darul de a crea continuitatea, de a fi mereu în eferver-

cență. Cultura de dincolo era mai flexibilă. Era un efect a două culturi: una a Răsăritului și alta a Franței dela care împrumutasem toate. Era deci un spirit mai vioi și mai flexibil, mai mult liberal decât conservator. Începuturilor noastre le dădeau amploarea cei de dincolo, desăvârșindu-le pentru ca la sfârșit să fie a tuturor.

Cele dintâi texte scrise românești apar pe la începutul secolului al XVI până în acest secol era în formație limba românească. Era un fel de amestec. Înainte de acest timp era folosită mai mult limba latină și în unele părți cea slavonească.

Textele românești din secolul al XVI sunt de trei feluri: religioase, literatura populară și acte private.

În aceste vremuri nu lipseau nici tipografiile și nici hârtia. Hârtia se fabrica la Brașov și alte orașe din Ardeal cum și în Moldova.

Cea mai veche tipografie (tiparniță i-se spunea pe atunci) despre care avem cunoștință este aceea întemeiată de vestitul călugăr Macarie pe la sfârșitul secolului al XV. Din cele mai vechi timpuri până la anul 1860 Românii au scris folosindu-se de alfabetul cirilic, care a fost împrumutat dela Bulgari din sec. XII—XIV.

După anul 1860 s'a început apoi scrierea cu litere latine. Au început apoi să apară rând pe rând prin secolul XVII vestiții noștri cronicari împreună cu Miron Costin, a cărui limbă curată și dulce este până în zilele noastre gustată cu mare plăcere de români și de către admiratorii scrisului românesc.

De aici apoi treptat-treptat diferite curente literare. Răsar scriitori de toate categoriile. În Ardeal Gheorghe Lazăr, Șincai, Petru Maior etc. În Muntenia și Moldova alții la fel. La întemerea principatelor exista deja o cultură în formație. Cei mai mulți tineri de valoare au început să cufteere țări și mări, întorcându-se în țară adăpați la izvoarele culturii străine.

Un Alexandri, un Bolintineanu, un Maiorescu, rămân pentru vecie în istoria literaturii și culturii noastre

RĂZBOIREA CREȘTINULUI

„Sufără răul ca un bun ostaș a lui Christos Isus”. — 2 Timotei 2:3.

NIMENI nu îndură atâtea greutăți, suferințe și primejdii ca soldații. Soldatul creștin, angajat în slujba lui Isus Christos este în o poziție mult mai primejdioasă decât toți veteranii cari au făcut vitejii în linia focului. Lupta lui este una pe viață și moarte, de izbânda ei depinzându-i existența eternă. Dacă este credincios către Căpitanul său, răsplata îi este viața (Apoc. 2:10), iar dacă este necredincios, nesupus, este pedepsit cu moarte—cu moartea veșnică. [Romani 6:23] Ori cum ar fi, lupta pentru viață înseamnă moarte. Pentru creștini o altă alternativă nu este. „Căci ați murit și viața voastră este ascunsă cu Christos în Dumnezeu”. [Coloseni 3:3] Trupul omenește trebuie să moară, ca să obțină nemurirea făgăduită.

Înainte de a ajunge să cunoaștem greutățile luptei și suferințele și privațiunile din timpul

marșului printre dușmanii potrivnici și puternici, noi am visat la o răsplată pe care dorim să o câștigăm. Ce mare lucru—ni-am zis—este să luptăm sub ocrotirea Lui împărătească și să îndurăm aceste ușoare lovituri cari nu sunt vrednice să le comparăm cu mărirea ce ni-se va da. [Romani 8:18] Mai târziu însăși așteptarea ni-a devenit monotonă. Mai apoi am fost chemați în slujbă activă. În lungile marșuri am obosit și sângerat iar viața de soldat a lui Christos ni-a devenit, ni-a părut neplăcută. De multe ori în încercările noastre cu dușmanul am fost dezarmați și ne-am descurajat. Dușmanul era puternic și mare în număr, iar noi puțin. Lupta ni-s'a făcut fără speranță. Dar în momentul critic am auzit puternica voce a Căpitanului: „Fiți tari și nu vă temeți”. Am prins din nou curaj și am continuat lupta.

BIRUINȚA NE ÎNVESELEȘTE INIMA

Ne place să ne aducem aminte de acel familiar verset al Scripturii: „Deci zisu-mi-am nu voiui mai aminti de Dumnezeu, nici nu voiui mai vorbi în numele lui; dar cuvântul lui era în inima mea ca un foc aprins, închis în oasele mele“. Ce minunat descriu aceste cuvinte ale lui Ieremia sentimentele din inima poporului Domnului. Ca adevărați oșteni, noi suntem mai dornici de a servi, și pândim cu înfrigurare comanda Căpitanului. În ultimii 40 de ani campania ne-a fost îndârjită. Dar în primăvara anului 1918 ni-s'a spus: *stați*. Unii [și din aceștia unii erau vechi luptători] au plecat din câmpul de luptă și au fost prinși de cursa vrăjmașului. Dar noi am așteptat mereu pe front. Apoi, în sfârșit, campania s'a înnoit. Aceasta e campania Epocii de Aur, și va fi lupta izbânzii. Moartea va fi supusă de către Biruitor.

În trecut oamenii au luptat și au murit pentru cauze nobile ca libertatea, etc. Nimic însă nu e

mai scump inimii omului decât viața, o viață înconjurată de un mediu fericit, de o familie, prieteni etc., toți fericiți. Isus Christos, Căpitanul mântuirii noastre, și-a dat viața sa pentru o cauză mult mai nobilă decât a oricărui erou mort pentru rege, țară sau patrie. Christos a murit pentru toți oamenii. El a murit pentruca să redea omului ceea ce pierduse în Eden—viața, o viață perfectă, pe un pământ perfect. Jertfa sa a fost mai mare decât oricare jertfă ce o putea aduce cineva. [Psalom 49:8] Învierea Sa a dovedit, că biruința a fost câștigată.

„Dacă am murit împreună cu dânsul, vii vom fi împreună cu dânsul; dacă răbdăm, vom și împărății împreună cu dânsul; dacă îl vom tăgădui, și el ne va tăgădui“.

„Nimenea slujind ca ostași nu se încurecă în lucruri ale vieții, ca să placă celui care a strâns oastea“.

MIZERIA ȘI NECURĂȚENIA

CREDEM că ne îndeplinim cu sfințenie datoria de oameni cinstiți și români de treabă, ocupându-ne număr de număr cu scăderile în cari se zbate populația noastră, și arătând, prin sfaturi bune și prin exemple vrednice de imitat, cum ar putea fi mai ușor curmate aceste scăderi, cari nu numai că ne compromit în ochii lumii civilizate, ci adeseori sunt dezastruoase și pentru țara noastră.

Bine-a zis cine a zis, că adevărul spus în față e usturător—dar răspundem noi cu altă zicală: „fuga-i rușinoasă, dar e sănătoasă.“

Deci n'au motiv să se supere pe noi cei cu musca pe căciulă, căci noi nu vrem rău ni-mănuși, noi vrem să ajutăm la îndreptarea relelor și astfel să ne scăpăm țara din ghiarele peirii și a rușinei, precum și îndreptarea oilor rătăcite către adevărata lor turmă și stăpân.

Vom vorbi aici despre mizerie și necurățenie în special.

Incepem cu capitala țării. Avem și noi o Capitală, dar ce mai Capitală! Vai, Doamne, te apucă mila când o vezi în ce situație penibilă se află. Străzi neregulate și murdare, chiar și cele centrale; măturătorii, cari ziua în amiază mare își exercită slujba, ce trebuie făcută în timpul nopții—lasă în urma lor straturi imense de praf care te înăbușe și numai igienic nu este. Fum de fabrici te asfixiază în plin centru, căinii colindă cu sutele fără botniță în toate străzile—parcă am întrece în luxul acestor animale însuși Constantinopolul. Gunoae de toată natura stau îngrămădite pe trotuare etc. etc.

Ne întrebăm cu scârbă, oare ce spun vizitatorii străini la toate acestea?

Fără îndoială toate țările în urma războiului au avut de suferit și mai au de suferit încă și în viitor, dar atâta neglijență să nu-i zicem indolență, ca la noi, nu credem să mai existe în vre-o țară. În ce privește raportul din punct de vedere al salubrității în toate țările, aproape, este mult mai superior nouă.

Acești străini vin la noi să se împrietească și să lege afaceri economice și financiare, căci suntem doar o țară cu bogății imense și multă lume am hrănit odinioară și mai multă putem hrăni acuma, cu escelele noastre produse de tot sciul.

După nenumăratele inconveniente întâmpinate de acești străini, mai cu transportul, mai cu bacșișul, mai cu una, mai cu altă—„opera“ este încununată cu necurățenia, cu murdăria, pe care „n'o pot“ stârpi capii primăriei.

Oare ne putem noi închipui ce-și vor fi crezând acești oameni despre noi?

Apoi aceste lucruri se petrec mai în toate orașele noastre de provincie. Pretutindeni mizeria, și murdăria te isbește neplăcut în față, ca duhoarea unei mortăciuni ce trece în putrefacție. Nu mai vorbim de sate. Acolo e o jale, care-ți stoarce lacrimi de indignare și de milă totodată. Cătune mici, în multe locuri acoperite cu pae, vitele în casă cu lumea. Acolo purcelul, acolo cățelul, acolo vițelul, acolo găină, acolo cocoșul...

Copilașii desmățați fac bae alături de porci în băltoace. Te-aștepți să isbucnească în tot momentul o holeră—și bun e Dumnezeu, că ne mai ține în grația lui.

Medici, ca'n palmă. Ba chiar dacă sunt, **preoții** nu lasă poporul să-i cerceteze ci le citesc ei din cărți „sfinite“ rugăciunea boa-

lei de stomac și altele, încasând franci grei pe **muncă mincinoasă, ușoară și nefolositoare**. Mai avem oare lipsă de astfel de medici, cari în loc să caute a conserva credința în Tatăl de sus și a predica adevărul, caută a duce poporul din nou spre primitivism, spre idoli și chipuri cioplite din piatră, pentru a-l putea exploata mai bine.

Astfel de preoți falși nu mai au ce căuta în mijlocul nostru!

Oare să fim noi atât de tembeli și leneși și să nu avem în sângele nostru nobil moștenit dela Romani și Daci, nici o picătură de simț estetic? Dacă nu ne pricepem nici în micile gospodării, cum să ne pricepem atunci în cele mari?

Dela necurătenie urmează toate celelalte. Întâia idee ce și-o face un străin despre noi este destul de proastă. El judecă așa după cum i se înfățișează lucrurile și după ceace vede cu ochii săi, fără a se lăsa încântat de poveștile ce i-le șoptesc la ureche călăuzele „oficiale.”

Mai încape oare mirare, că vecinii răi continuă a ne ponegri pe astfel de motive și a ne numi barbari?

Ediții noștri parcă în ciuda intereselor noastre continuă a persista în desinteresul lor față de obește și a se ocupa tot mai febril cu promovarea intereselor lor personale.

Până când?

Dacă ne-am putea mai bine prezenta din punct de vedere al salubrității, străinii vrând nevrând ar trebui să recunoască în noi un popor ordonat și disciplinat. Să nu întârzăem deci! Noaua stare a lucrurilor nu este prea greu de înfăptuit.

Românul zice: tot începutul e greu. Să credem că așa e. Noi însă mai adaugem că ne lipsește continuitatea în acțiune și nu se prea îmbulzește printru noi nici energia.

Vrem să vedem refacerea noastră un fapt întâmplat. Pentru aceasta însă va trebui să muncim.

Guvernatorii să introducă legi, sau dacă sunt acele existente, să fie aplicate în modul cel mai drastic față de acei ce nu vor să prețuiască curățenia.

Acei ce trăesc în mizerie, vor trebui ajutați. Neputincioșii internați în spitale.

Aceasta e o condiție de prosperare și proșpire. Să nu se dea înapoi cei mari la sufle, căci cei mici nu contează!

CRONICA MEDICALA

Turbarea

TURBAREA (continuare dintr'un număr trecut). Turbarea este cea mai crâncenă și mai periculoasă boală a creierului și măduvei șirei spinării. Cauza principală a turbării este o materie contagioasă numită virus, care după constatările mai noi se atribuie parazitelor cunoscute sub numirea de microbi. Prima ivire a turbării se observă la rassa câinilor (câni, lupi, vulpi). Prin mișcare turbarea acestor animale se transpune nu numai la alte animale, ci și la oameni.

Cele mai mari schimbări patologice la turbare, le aflăm în creeri și în șira spinării. Amândouă organele sunt hiperemice, substanța lor este moale și acoperită cu fluiditate apătoasă. Camerele creierilor conțin fluiditate sângioasă-săroasă. În stomacul animalelor de regulă aflăm obiecte nemistuibile, ca păr, paie, bucăți de pietri, lemn etc. Semnele la turbarea animalelor încep cu schimbarea formală a naturei lor. Nu mănâncă, sunt fricoase, unele vomiază, sunt iritate.

Turbarea la oameni, cum am mai spus încă, provine din transpunerea virusului rabic dela alte animale carnivore. Mijloacele de transpunere sunt saliva și sângele animalelor turbate. Saliva otrăvicioasă nu-și pierde însușirea infecțioasă nici prin mușcare.

Se afirmă chiar că însuși saliva oamenilor turbați altuită la câni produce turbare. Experiența a dovedit că saliva și sângele oamenilor turbați transpusă la oameni sănătoși nu produce nici un efect. Dacă mușcătura se produce pe corp prin vestminte, atunci nu mai este atât de periculoasă întrucât saliva se

șterge, sbeută fiind de materie. Infectarea se întâmplă numai prin rănirea imediată.

Manipularea de salvare a vitelor, constă din a împiedica după puțină infectarea sângelui cu materia bolnăvicioasă. Îndată ce observăm rana provenită din mușcătura unui câne turbat, să o facem prin mai multe tăeturi mai mare, ca prin scurgerea sângelui să se spele virusul rabic din rana pe care o stoarcem cât de bine posibil. Nimicirea materiilor otrăvicioase se face cu fer ars în foc, lapis, cu acid carbolic și alte acide concentrate.

Rană este a se ținea timp de 5—6 săptămâni în pușoare continue, pentru care scop ne vom folosi de unsoare de porc și oleu de terpenin.

Această procedură făcută la timp și încă înainte de înveninarea sângelui ajută cu mult mai mult decât folosirea medicamentelor interne și a leacurilor băbești.

Tratamentul curativ la oameni constă din a stoarce rana bine îndată după mușcătură, ca să iasă sucurile învenimate. Pentru extragerea sucurilor învenimate se mai recomandă și aplicarea ventuselor, adică a paharelor din cari a fost rărit aerul cu lumina arzândă.

Materia morbidă va trebui nimicită prin repetate spălături cu acid carbolic 10:100. Tăere sau extirpare pretind mai mult numai rănilor mai mici, altele mai mari și mai adânci se distrug prin unt de anti-mon, lapis, potasa caustică și altele cari străbat mai adânc.

Pe cât se aplică mai grabnic acest medicament, pe atât rezultatul va fi satisfăcător.

Bolnavii vor trebui îngrijiți bine. Nutremânt din abundență, iar setea trebuie mereu alinată, nu cu apă, căci aceea vor înghiți-o cu mare greutate, ci cu mici bucățele de ghiată.

Sgârciurile se pot molcomi cu narcotice și în special cu cloroform.

Este pe urmă noua metodă de vindecare, în majoritatea cazurilor sigură, a vestitului medic francez *Pasteur*. Metoda acestui mare savant constă din a altui cu o materie mai slăbită de turbare. Această metodă are însușirea de a preveni erupțiunea turbărei, dacă mușcătura nu este trecută de 35 zile.

Pasteur a arătat că virusul turbării trecut prin mai multe inoculațiuni la diferite specii de animale devine mai slab ori mai tare.

Pentruca omenirea să poată avea curajul de a să folosi de această metodă, Pasteur a încercat a slăbi virusul turbării prin uscare. Cu o bucățică de 2 milimetri din măduva uscată pisată bine și amestecată cu zamă de vițel în formă de emulsie albă-gălbue se fac injectiile necesare.

Operația se face prin siringa lui Pravatz.

Alți savanți mari pe terenul științei medicale ca de ex. Buisson, au susținut mult timp că oamenii bolnavi de turbare, dacă îi așezăm în băi de aburi puternice se pot asemenea vindeca. Experimentele au dat la început rezultate îmbucurătoare, însă numai timp de 2 zile, în cele următoare însă băile nu s'au dovedit a fi de folos bolnavilor.

Astăzi însă se lucrează în general după metoda lui Pasteur și toți bolnavii supuși la timp tratamentului sunt vindecați cu siguranță.

Mântuirea copiilor mici de diaree

PRUNCII sugători vor putea fi mântuiți de diaree și de nemistuire, dacă vom lua 25 grame de var stins, îl punem într'un vas curat, îl stropim cu puțină apă ca să se topească, după aceea mai turnăm încă pe el 2 litre de apă fiartă, însă rece. Dupăce s'a așezat varul pe fundul vasului vom turna și strecura apa ce stă de-asupra lui. Din această apă mestecată în părți egale cu lapte cald ori cu lapte de a mamei, vom da copiilor cari suferă de diaree în fiecare zi a boalei câte 3—4 lingurițe.

Oprirea sângelui din nări

IMPIEDICAREA curgerii sângelui din nări recere întâi de toate liniște absolută. Se vor aplica apoi pe frunte cârpe udate în apă rece cu ghiată și se va schimba des și fără întreruperi mari. Va trebui umplută o bășică de porc cu sloi mai mici de ghiată și așezată pe frunte și pe cap. Se poate folosi oricine și de mirosirea oțetului de vin. Se vor pune 10-20 picuri din oțet într'o lingură de apă, care apoi se va trage pe nări. Dacă totuși sângele nu încetează a curge, se va face o sucitură de vată, sau de scamă moale de in, care udată în apă cu oțet se va infunda în narea respectivă de unde curge sângele și va trebui lăsată acolo 3—4 zile.

Bătăturile (ochiuri de găină)

CA să scăpăm și să stărpim bătăturile, vor trebui spălate bine cu apă caldă buburuzele și întotdeauna după alaptare trebuie sbicite cu o cârpă moale și

curată. După spălare și după alăptare se va pune pe ele, se va aplica pe ele o cârpă cu următoarea unsoare: se va lua o bucată bună de spermanțet (ciară albă sau galbenă) măsurându-i greutatea, în conformitate cu aceea se va pune atât uleu proaspăt de lemn. Acestea vor trebui topite la oaltă într'un vas curat și lăsate apoi să se sleiască. Se va căpăta apoi o unsoare din care putem unge cârpa ce vom a pune pe bătături. Astfel se va repeta în câteva rânduri acest procedeu și vom scăpa încetul cu încetul de bătături.

Sifilisul sau sfranția

SIFILISUL, alcoolismul și tuberculoza constituie împreună ceea ce s'a numit „triada pestelor contemporane.“

Sifilisul este un flagel social din cauza pericolelor multiple cari amenință în același timp atât pe individul atins, cât și soția și copiii săi și nu arare ori generații întregi de descendenți.

Prin faptul mortalității enorme ce produce, constituie un factor enorm de depopulațiune vătămând astfel în mod grav interesele societății. Conform statisticii lor mai noi, mai în fiecare an mor aproape 20.000 oameni din cauza urmărilor mai apropiate, sau mai depărtat a sifilisului necăutat la timp, sau neglijat formal.

Sifilisul se poate asemăna foarte potrivit cu un război continuu, care face mii, sute de mii și milioane de victime în cursul anilor.

A contribuit mult la lățirea sifilisului pe lângă prostia oamenilor fără școală, lăsați în voia întâmplării și tradiția nenorocită, care consideră sifilisul drept o bală rușinoasă, astfel mulți au preferat să rămâie bolnavi și să închidă ochii, de cât să se prezinte medicilor spre a începe cura obișnuită, care aduce salvarea lor.

Multă lume se teme până și în ziua de azi să pronunțe cuvântul de sifilis.

Nu înțelegem de ce e această frică, rușine, naivitate, sau cum să o numim, mai cu seamă azi în veacul al XX-lea, când știința se află la un grad atât de înalt de dezvoltare și când cultura începe a fi prețuită și în cele mai depărtate și scunde cătune?

Sifilisul este doar o bală exact așa de infecțioasă ca și tuberculoza. Și nimeni nu mai roșește azi la întrăbuințarea cuvântului tuberculoză—nici chiar elevele de pension.

Mijloace științifice sunt destule spre a putea cunoaște la timp infecțiunea sifilitică. Ulta-microscopia în legătură cu analiza sângelui.

Este necesar deci ca marele public să fie luminat pe toate căile posibile asupra pericolului acestei boli. Ar fi bine ca fiecare individ să caute a-și câștiga noțiuni cât de elementare în acest sens. Aceasta s'pro binele său propriu.

În toate țările occidentului medicii au întreprins o luptă aprigă împotriva acestui dușman aprig și ruinator al omenimii.

Ar fi de dorit ca aceasta să se întâmple și la noi și cât mai fără de întârziere. Noi ne facem datorința îndemnând populația să se îngrijească la timp—să meargă la *doctor* nu la *popă* că slujbele albe ori vi-nete și feștaniile tot bolnav te va lăsa.

CÂT de la loc e acest cuvânt profetic plin de însemnătate. Puterea guvernelor autocrate din secolii trecuți este frântă pentru totdeauna. Stejarul, care în aparență a sfidat sute de ani, din 1914 a căzut, iar de atunci odrășlește mândria și forța și aroganța partidelor singuratice, și se ridică grupe cu interese personale pentru stăpânirea nelegiurii. O stăpânire a tuturor factorilor guvernatori se încearcă pe căi contrare adevărului, de ași însuși puterea cu forța, prin care o cărmuire regulată este imposibilă. Profetul inspirat a lui Dumnezeu arată, că aceste aparențe sunt o dovadă sigură a marelui strâmtori care se apropie.—Ezekiel 7:5-27.

UN DOMNITOR AL PĂCII

„Dreptatea va fi cingătoarea coapselor sale”.—Isaia 11:5.

TEXTUL nostru se referă la Isus Christos, Mesia, ca împărat al mării. Profetul ni-l descrie aci pe Acel ce va să vină ca o odrasla a lui Işai. Işai a fost tatăl lui David, iar David a fost un tip al lui Christos. Timpul care se referă la textul este domnia milenară a lui Christos.

Descriind atributele ce le va desfăşura Impăratul în acel timp, profetul spune: „Şi se va repausa pe el spiritul Domnului, spiritul înţelepciunii şi al priceperii, spiritul sfatului şi al puterii, spiritul ştiinţei şi al temerei de Dumnezeu. Şi va judeca pe cei sărăci cu dreptate, şi va hotărî drept pentru cei sermani ai ţării; va lovi pământul cu varga gurei sale, şi cu suflarea gurei sale va ucide pe cei nelegiuiţi”.—Isaia 11:2,4.

Impăratul nu va recurge la forţa armelor, ca împăraţii pe pământ; ei cu cuvântul gurii sale, cu vestirea adevărului, şi cu suflarea buzelor sale, va doborî pe cei răi. Sau cum se mai spune, adevărul său va fi o astfel de reprobare a păcătoşilor, încât nu vor putea scăpa dinaintea lui. Judecăţile lui vor fi caracterizate de dreptate.

Cingătoarea este un simbol al servitutei. Ea sugerează ideea că împăratul va servi ca jude suprem, reprezentant al lui Dumnezeu, pentru a stabili pe pământ dreptatea.

Reprezentanţii lui Satana din această lume n’au fost credincioşi nici chiar lui Satan. Fiecare şi-a văzut de persoana sa; şi interesele proprii şi căile fiecăruia le-a marcat nedreptatea.

În contrast izbitor cu aceştia, vedem în Domnul Isus, împăratul mării, o credinţă şi loialitate absolută către Tatăl; şi fiecare act al lui este marcat de neegoism, de loialitate, adevăr şi dreptate. Când lumea va începe ai recunoaşte judecata lui cea dreaptă şi va recunoaşte că toate faptele lui sunt făcute din iubire, nimile de piatră se vor muia şi li se va da o inimă de carne, şi iubirea va începe a izvorî în ea.

Prin intermediul noului Legământ, administrat de marele judecător Isus Christos, vor veni în lume binecuvântările şi fericirile acestea, Domnul a spus privitor la aceasta: „Căci acesta este Aşezământul pe care-l voi întocmi după acele zile, zice Domnul, punând legile mele în gândul lor, şi o voce serie în inima lor, şi voui fi lor Dumnezeu, şi ei îmi vor fi popor. Şi n’au să mai înveţe fiecare pe aproapele său, şi fiecare pe fraţele său zicând: cunoaşteţi pe Domnul, căci toţi mă vor cunoaşte dela cel mai mic până la cel mare al lor”.—Evrei 8:10,11.

Această minunată operă o va îndeplini Christos. Progresând oamenii în sfinţenie şi răspunzând la serviciile de iubire ale lui Christos, inimile lor se vor umplea de bucurie şi limbile lor vor cânta cântări de preamărire. Morţii când se vor scula din morminte şi vor afla de judecăţile lui drepte, vor veni la el, cu imnuri pe buze, iar durerea şi întristarea vor fugi.

Cu ochii credinţei noi putem să ne uităm chiar şi astăzi la milioanele de pe pământ cum vor progresa şi prospera prin sfinţenie spre starea

perfectiunii, dar la această minunată operă de ajutorare şi restauraţiune a oamenilor, vor participa şi creştinii cari au fost biruitori. Iar opera aceasta va lua sfârşit când toate făpturile vor fi învăţat dreptatea Domnului şi vor fi devenit drepte, şi fiecare creatură din cer şi de pe pământ se va uni atunci la cântecul de preamărire. Ei vor spune într’un glas: „Şi cântă cântarea lui Moisi slujitorul lui Dumnezeu şi cântarea Meluşelului zicând: mari şi minunate sunt lucrurile tale, Doamne Dumnezeule Atotţiitorule; drepte şi adevărate sunt căile Tale, Impărate al neamurilor”.—Apocalips 15:3.

FOLOSUL OMULUI

⁴²Pentru om, un guvern ideal e acela, al cărui cap are putere deplină pe care o exercită totdeauna egal, în folosul tuturoră şi fără părtinire, satisfăcând pe deplin drepturile şi privilegiile fiecăruia. Înseamnă un guvern al păcii veşnice, în care poporul va avea toate cu îndestulare, va trăi mulţumit, se va bucura de libertate, de viaţă şi de fericire neîntreruptă. De aceea i s’a părut omului imposibil un guvernământ ideal. Impărăţia lui Dumnezeu şi a lui Christos va aduce omenirii toate acestea, şi mult mai încă. Pentruca moştenitorii împărăţiei să fie pe deplin asiguraţi, ca să fie întăriţi şi încurajaţi, Domnul ni-a dat evidenţe nenumărate ale fericirilor pe cari le va aduce pe pământ această împărăţie.

⁴³N-i s’a dat asigurarea, că Dumnul va fi împărat peste tot pământul (Zaharia 14:9) că stăpânirea va fi pe umerii lui (Isaia 9:6,7), că el va stăpâni dela mare până la mare (Psalm 72,8); că toată puterea şi autoritatea este în mâinile împăratului (Matei 28:18), că legea va ieşi din Sion, din partea invizibilă a împărăţiei (Isaia 2:3), că împăratul va domni cu dreptate, şi fără părtinire (Isaia 32:1); că la împărăţia lui se vor aduna toate popoarele (Facere 49:10); că războaie nu vor mai fi şi lumea va trăi în pace, şi pacea şi împărăţia aceasta nu va avea sfârşit (Isaia 2:4; 9:6,7), că poporul va fi îndestulat şi va mulţumi toate dorinţele sufletului său (Isaia 25:6); că pământul va rodi şi va fi abundanţă (Isaia 30:23; Psalm 67:6); că nu va mai fi între oameni nici o organizaţie bestială care să-i oprime, pentrucă Domnul va nimici pe cel apăsător (Psalm 72:4); că fiecare om va avea casa sa, şi va sta sub via sa, şi sub smochinul său şi nu va avea de cine să se teamă (Mica 4:1-4); că cei ascultători se vor întoarce la zilele tinereţii lor, şi timpul lor va fi mai fraged decât al copilului (Iov 33:25); că nimeni nu se va teme de boală şi nu se va îmbolnăvi (Isaia 33:24); că se va restaura viaţa tuturor aceloră cari s’au dovedit ascultători faţă de împărat, pentrucă el îşi dă viaţa sa ca toţi să poată fi vii (Ioan 3:15; 10:10), că acei cari păzesc Cuvântul lui, nu vor muri niciodată (Ioan 8:51; Apocalips 21:4); că pământul, făcut pentru fericirea omului, va fi un paradis şi deşertul va înflori (Isaia 35:1); că fiecare va cunoaşte pe Domnul

Isus și va îmbucura fericiți fără sfârșit, cântând imnuri de preamărire Domnului în veacul veacului.—Isaia 11:9; Psalm 150:6.

⁴⁴Impărăția lui Dumnezeu va aduce pe pământ, pentru om, o stare de lucruri ideală, va fi o stăpânire ideală. Creștinii nu se îndoiesc câtuși de puțin, că aceasta este adevărat și că împărăția începe acum. Noi nu ne luăm după unele fabule, ci avem asigurarea cuvântului lui Dumnezeu spus prin gura sfinților săi profeți. (2 Petru 1:15-21) Aceste profeții s'au împlinit și se împlinesc; și știm, că aurora a venit și că porțile Epocii de Aur se deschid în lături.

Fericit este creștinul, care are privilegiile de a cunoaște pe Domnul și a lua parte la anunțarea apropierei acestor fericiți. Deci fiecare să fie tare și curajos și să înainteze ca reprezentant al Împăratului, anunțând aceste binecuvântări acelor cari au urechi de auzit.

Organizațiunea lui Dumnezeu

„Din Sion va ieși legea”.—Isaia 2:3.

SIONUL înseamnă literal o capitală permanentă. Iar capitala înseamnă reședința guvernului. În textul de față Sionul înseamnă reședința guvernului lui Dumnezeu care va ferici omenirea. El este organizația lui Dumnezeu. Dumnezeu este un Dumnezeu al ordinii; de aceea trebuie să aibă o organizație.

Satana, dumnezeul mimic, a avut mult timp organizațiunea sa, ca dumnezeu al acestei lumi. Satana a avut și el o capitală, și de acolo a controlat împărățiile și popoarele pământului. Multă lume bună s'a silit să facă legi bune, dar egoismul i-a influențat pe toți. Alții au căutat să forțeze legile. Egoismul și interesele personale ale oamenilor și organizațiilor au înlăturat mult scopul legilor. Din acest motiv legile lumii vechi, fiind făcute în mod egoist și forțate din același imbold, au adaus mult la lacrimile nevoiașilor. În organizația lui Dumnezeu va fi cu totul altfel.

Psalmistul, descriind capitala guvernului divin, spune: „Mare este Iehova și vrednic de laudă, în cetatea Dumnezeului nostru pe muntele său cel sfânt. Frumcasă înălțime, bucuria a tot pământul este muntele Sion; în laturile de către miază-noapte este cetatea Regelui celui mare.”—Psalm 48:1, 2.

Astfel organizațiunea lui Dumnezeu având în frunte pe Christos, este descrisă frumos în fraze poetice. Ni se dă asigurarea, că aceasta este organizația lui Dumnezeu; pentru că Psalmistul spune: „Căci Domnul a ales Sionul, poftitul-a de scaun al său. Acesta este locul meu de repaus în etern, aci voi locui; căci de acesta am poftit”. (Psalm 132:13,14) Aceasta înseamnă că Dumnezeu prin puterea sa organizată, manifestată astfel, va reprimi la sine pe membrii familiei omenești și că readucerea lor se va face prin Christos.

Legea înseamnă o regulă de acțiune: ea hotărăște ce este drept, și oprește ce este rău. Legile prin cari se vor porunci ce să facă ome-

nirea, vor eși din Sion, dela organizațiunea lui Dumnezeu, sediul permanent al guvernului, și tronul lui Christos.

În legile acestea nu va fi nimic egoist, nici în facerea și nici în administrarea lor. Fiecare lege, făcută și executată, va fi produsul iubirii. Aceasta exclude orice egoism; pentru că iubirea este expresiunea perfectă a neegoismului. Omenirea va avea asigurarea absolută, că legile de acțiune făcute pentru ea și pentru guvern, vor fi drepte, juste și adevărate; că nu va trebui să se teamă că ceva interese egoiste o vor privi la drepturile și privilegiile sale juste. Aceasta va stabili deplina confidență a poporului în capitala și puterea guvernatoare. Poporul nu se va teme de corporațiuni sau de combinațiuni puternice cari l-ar privi de drepturile și privilegiile sale juste. Domnul ne-a asigurat despre aceasta, când a spus: „Leu acolo nu va fi, nici feară sălbatică nu se va mai sui pe dânsul”. (Isaia 35:9) „Voiu încheia cu dânsii legământ de pace, și voi face să înceteze de pe pământ fearele cele rele; în siguranță vor locui și în pustiu, și vor dormi în păduri”. (Ezechieel 35:25) Expresiunile acestea simbolice reprezintă formele de guvernământ bestiale, cari au existat până la întemeierea noii stăpâniri.

Iubirea lui Dumnezeu

IUBIREA lui Dumnezeu a pus în vedere răsplata neprețuită a acelor cari se vor dovedi credincioși până la capăt. Unora ca aceștia li-a zis Isus: „Fii credincios până la moarte și-ți voi da cununa vieții.” (Apocalips 2:10) Viața este marea dorință a fiecărei creaturi sănătoase. Când un fiu al lui Dumnezeu a aflat că a fost ales și primit în familia Domnului, știrea aceasta îi produse multă bucurie. El se bucură de marea eliberare ce-l așteaptă. Insușindu-și spiritul învățătorului, el pornește pe calea cea spinoasă; și când se poticni sau era aproape se cadă, bunătatea lui Dumnezeu l-a oprit dela cădere.

³⁹După ce Creștinul își va fi luptat drumul și va fi triumfat se ajungă în Christos, el va avea natura divină și autoritatea se lucreze, pe care o descrie în mod deosebit Psalmistul când vorbește despre coroana de aur de pe capul său. Tot timpul dorul inimii sale a fost să trăiască și să vadă pe Domnul. Dumnezeu l-a făcut pe profetul David, care îl tipifica pe Christos, să facă o icoană a clasei împărăției, pe care cei de azi de dincoace de vâl o pot acum vedea și se prindă curaj. Descripția este aceasta: „Iehova, bucură-se regele de puterea ta, și mult veselească-se de ajutorul tău: Tu dorința inimii sale ai făcut-o. Și cererea buzelor lui nu ai respins-o. Căci întâmpinatu-l-ai cu binecuvântările fericiți, pus-ai pe capul lui cunună de aur. Viața a cerut dela tine, și i-ai dat lungime de zile în etern și perpetuu. Psalm 21:1-5.

⁴⁰Tot pentru încurajarea noastră a exprimat Psalmistul astfel dorința creștinului: „Una cer lui Iehova, aceasta o caut: să locuiesc în casa lui Iehova toate zilele vieții mele, ca să văd frumusețea lui Iehova și să cercetez templul său”.

(Psalm 27:4) Acelora, cari continuă în credință până la sfârșit, li-a spus Isus: „Și eu întocmesc pentru voi împărăție, după cum a întocmit pentru mine Tatăl meu. Ca să mâncați și să beți la masa mea în împărăția mea, și veți șede pe scaune judecând cele douăsprezece seminții ale lui Israel”.—Luca 22:29,30.

⁴¹Ce minunată expresiune a neegoismului Aceștia, cu Christos la olaltă, vor constitui invizibila putere domnitoare a stăpânirii ideale. Guvern, prin care se vor fericii toate familiile pământului. Ce fericită satisfacție a ști, că acești regi vor participa la fericirea creațiunii ce suspină și este în dureri până acum.

CRONICA ȘTIINȚIFICĂ

Un ser împotriva pneumoniei

SE anunță din New-York că dr. Felton dela universitatea din Harvard a descoperit un tratament pentru vindecarea pneumoniei. El ar fi izbutit să izoleze o substanță cristalină albă, care ucide germeii pneumoniei.

120 de cazuri au fost tratate cu succes în spitalele din New-York și Boston, fără să se producă vre-o reacțiune defavorabilă.

O Universitate plutitoare

ANUMITE cercuri universitare americane au hotărât să amenajeze o universitate plutitoare. Intr'un vapor anume destinat, se vor aranja locuințe pentru 450 studenți.

Această universitate, al cărei sistem de funcționare corespunde nouilor metode de educațiune inaugurate în America, este menită să completeze spiritul studenților cu o serie de noțiuni cari nu pot fi niciodată așa de bine expuse ca în cursul călătoriilor, sub conducerea profesorilor respectivi.

S'a descoperit leacul paraliziei generale

PROFESORUL Warrington Yorke și dr. I. W. S. Mac Fie dela școala de medicină-tropicală din Liverpool, susțin că au descoperit un remediu pentru paralizia generală. Acest remediu constă în inocularea paralizicilor cu sângele extras de la o persoană care a contractat malaria la tropice. Din 84 de pacienți tratați în diferite spitale, 23 sunt pe cale de a fi eliberați ca fiind pentru un moment complet vindecați și alții 17 fac progrese rapide spre bine. Cei doi savanți au experimentat cura lor timp de doi ani în diferite spitale din districtul Liverpool.

Arborele Paradisului

UN SPIC de flori de patru picioare înălțime se ridică din mijlocul frunzelor, abia după opt sau nouă luni dela data decând a răsărit vegetalul din pământul tropicului. În total această minune a lumii vegetale, e o plantă ierboasă, a cărei înălțime ajunge la cincisprezece picioare, cu o tulpină dreaptă, verde-galbenă, sfârșindu-se răsfățat cu un penaj bogat de frunze ovale, lungi de șase picioare, și late ca de 20 degete. O nervură groasă traversează frunzele, dar atât e de fragedă în cât se rupe de vânt.

Indată după înflorire se ivesc fructele, dispuse ca pe un candelabru, fructe delicioase de o formă lungăriață, pline cu o carne tot mai fragedă, pe măsură ce se coc. Aceste fructe a căror greutate în întregimea rodului cântărește până la șaptezeci de livre, numără adeseori până la o sută șasezeci de bucăți.

S'a susținut de mulți scriitori că acesta e arborele din Paradis, arborele a cărui fruct a pricinuit nefericirea omului, mulțumită curiozității care a îndemnat pe capricioasa Eva să guste din fructul cel oprit.

N'ați înțeles că e vorba de banane? Popoarele Indiei ca și unele din popoarele Americii și ale Africii, indigenii insulelor oceanului Pacific își dau bine seama de valoarea acestui vegetal prețios, cu fructe atât de minunate. Tăind însă cotorul care poartă fructele, înseamnă a tăia tulpina, care se usucă și prin urmare vegetalul e condamnat să piară. Ar urma de aci ca specia să fie amenințată de o apropiată dispariție. Adevărul e că vegetalul odrăsleşte, astfel că peste o jumătate de an avem o nouă recoltă. Spre a întreține vigoarea vegetalului e destul ca din când în când pământul dela rădăcină să fie premenit.

Spre a ne da seama de valoarea nemăsurată a bananului pentru locuitorii acelor regiuni, vom da câteva date. E drept că la greutate egală banana este inferioară grâului ca substanță nutritivă, în schimb însă e mult mai productiv pe o egală întindere de loc. Astfel o jumătate de hectar plantat cu grâu, nu ajunge spre a întreține două persoane, pe când aceeași întindere plantată cu bananieri poate întreține 50 de persoane. S'a calculat că un teren cu o suprafață de 100 metri patrați produce peste patru mii livre substanță hrănitore, adică producția bananierului este în raport cu a grâului de 133 față de 1, iar în raport cu a cartofului de 44 față de 1.

Fructul când nu e bine copt, se poate coace fie la foc fie în apă fierbinte.

Locuitorii insulelor Molușce, prepară frunzele intr'un mod special spre a-și țese în urmă din ele pânză.

Fabricarea creionului

UNEALTA aceasta care astăzi nu lipsește din mâna tuturor celor ce știu scrie și ceti este una din invențiunile cele mai însemnate. I-a trebuit însă vreme îndelungată până a ajuns la forma ei de astăzi. Inceputurile ei datează de prin veacul al 14-lea. La început se întrebuința pentru scris, afară de penele de găscă cu cerneală, bețișoare de plumb. Din aceasta s'a dezvoltat creionul. Cu aceste bețișoare se scria pe tăblițe cu ceară ori se scriau litere și linii pe pergament. În ajutorul lor au venit pe vremea pictorilor Dürer și Holbein și bețișoare din cărbune de lemn de fag. Pictorii italieni au amestecat apoi două părți de plumb cu o parte de zinc și din aceasta au răsărit un fel de creioane primitive, numite la nemți Reissblei sau Wasserblei. S'au făcut apoi fel și fel de încercări pentru perfecționarea creionului până ce s'a descoperit combinația cu grafit. Primele încercări cu

grafit s'au făcut în Anglia pela 1560. S'au tăiat bețișoare de grafit și îmbrăcate în lemn se folosiau ca creioane sub numirea de bleicek (plajbász, plaiwas). Grafitul era foarte scump și se găsea numai în Anglia în ținutul Cumberland. Creioanele acestea erau deci foarte scumpe. După ce în urmă cu 100 de ani s'a descoperit grafitul industria aceasta a luat avânt și în alte țări. Greutatea cea mai mare s'a ivit în faptul că nu știau cu ce să amestece praful de grafit pentru ca să-l facă solid, deoarece bețișoarele de grafit curat nu prea corespundeau scopului. S'au făcut încercări cu pucioasă, clei, gumă arabică, lut și altele, dar fără rezultat. Fabricantul francez Conte și pe urma lui Faber au ajuns la 1795 la creioanele fabricate din grafit măcinat amestecat cu lut și plumb, îmbrăcate în lemn de cedru. De atunci și fabricarea aceasta a progresat. Grafitul fiind amestecat cu alte elemente ca marmură, var, fier trebuie curățit. Grafitul măcinat trece prin mai multe spălături de apă și fiind mai ușor ca celelalte rămâne la ultima spălătură curat. Tot asemenea se procedează cu lutul. Materialele curățite se uscă, apoi se amestecă și udate cu puțină apă se frământă. Materia ceruzei fiind gata se toarnă prin presiune în țevi subțiri de oțel. Bețișoarele acestea după ce se uscă se pun într'un vas închis ermetic și se așează într'un cuptor la căldură, care se potentează treptat până la 1500 grade. Pe urmă se îmbracă în lemnul de cedru moale și se pun în comerț în legături. Cel mai bun grafit e cel rusesc, pentru aceea creioanele fabricate din acesta sunt cele mai scumpe. De es. Koh-i-noor. Cea mai dezvoltată industrie de creioane e în Cehoslovacia.

Diagnosticul și combaterea cancerului

IN ȘEDINȚA de Vineri a Academiei Române, d. prof. dr. Babeș a făcut o comunicare asupra chestiunii cancerului și descoperirilor recente, făcute de d-sa.

D-sa spune că mulțumită acestor descoperiri se va putea recunoaște cancerul la începutul dezvoltării sale și chiar în stadiul precanceros.

Astăzi, combaterea cancerului e bazată pe diagnosticul precoce al cancerului, prin microscop, care în mâna unui anatomo și fiziologo-patologist competent cu o mare experiență va da chirurgului siguranța, dacă e un caz de cancer sau nu.

Americanii au reușit să combată cancerul în cele mai multe cazuri cu succes, grație acestor cercetări.

Din contră, dacă se încredințează cercetările unei persoane nepregătite, se riscă viața pacientului.

Astfel celebrul anatomo-patologist Masson dela Strassburg spune: „Dar pentru a avea toată valoarea, examenul trebuie să fie făcut de către un histopatologist competent, dar histo-patologiști în adevăr competenți sunt foarte rari, căci nu e altă specialitate medicală, care să pretindă atâta sârguință, atâtea cunoștințe teoretice și practice la aceasta.”

Histopatologistul va trebui să facă diagnosticul, va căuta să împiedece recidivele, va urmări pe bolnav și va avea toată răspunderea pentru vindecarea bolnavului. El va decide, dacă va trebui făcută o operațiune și în ce întindere și dacă trebuie făcut un tratament cu Röntgen sau cu radiu, cu ce putere și ce proporțiune sau ce combinațiune a acestor metode.

Dr. Babeș pentru perfecționarea metodelor histopatologice a descoperit o serie de fapte noi, cari vor permite în viitor un diagnostic și mai repede și chiar înainte ca clinicianul să poată diagnostica boala cancerului, chiar în studiul precanceros.

Va trebui deci ca noua metodă a tratamentului să fie perfecționată prin rezultatele obținute de savantul nostru și aceasta va face ca boala cancerului să devie o boală curabilă.

Pentru aceasta, trebuie însă ca statul să creeze o instituțiune anticanceroasă dispunând de un histopatolog de prima forță de o cantitate suficientă de rادیu, de spital și laborator precum și de mijloace pentru urmărirea și ținerea în evidență a cancerului operat și tratat.

Trebuie ca în țara noastră unde sunt așa de mulți cancerosi și unde s'a făcut ultima perfecționare a metodelor de combatere a acestei boli, să se creeze un institut model anticanceros și nu o simplă imitație a instituțiilor din alte țări.

Filme de cinema transmise prin telegraful fără fir

SE SEMNALEAZĂ o invențiune, care va bucura pe admiratorii telegrafiei fără fir. Ei vor putea vedea, mulțumită unui aparat construit de d. J. L. Baird, proiectate pe un simplu cearceaf alb, filmele cinematografice ce li se vor transmite prin spațiu.

Experințele de până acumă sunt foarte încurajatoare. Iată cum procedează d. Baird: razele, care constituiesc imaginea obișnuită proiectată pe ecran, sunt primite, la ieșirea lor din aparatul de proiecțiune, de un disc găurit, care se învârteste cu o anumită viteză.

De cealaltă parte a discului, razele cad pe o celulă de selenium, producând vibrațiuni electrice, cari se pot expedia apoi prin aer cu ajutorul metodelor obișnuite.

Postul de recepțiune e construit în acelaș mod. Un disc identic învârtindu-se cu aceeaș viteză e pus în fața unor lămpi electrice, pe cari o altă celulă le face să se aprindă și să se stingă pe rând și în ordinea în care au fost interceptate razele aparatului de emisiune.

Singura greutate în fața căreia se găsește acum inventatorul, e sincronizarea perfectă a rotației celor două discuri.

S'au descoperit urmele cetăților Sodoma și Gomora

UN ERUDIT teolog american, dr. Kyle serie din Palestina ziarelor americane, că el a descoperit urmele orașelor Sodoma și Gomora în fundul mării moarte.

Tot în fundul acestei mări, teologul american ar fi descoperit stâncea de piatră în care a fost transformată femeia lui Lot, în clipa când aceasta s'a uitat în direcțiunea cetăților blestemate.

Dr. Kyle pretinde că a descoperit și casa lui Jothar, în care se refugiase Lot cu cele două fiice ale sale.

○ STATISTICA INTERESANTA

Dela corespondentul nostru din New-York

ANUL trecut a fost unul dintre cei cu mai multă sănătate în istoria Statelor-Unite și a Canadei, dintre toți anii de până acum în afară de 1021, iar deosebirea între cei doi ani este neînsemnat de mică. Compania de asigurare pe viață din New-York, care a dat un buletin înregistrând îngrijit cifrele mortalității la milioanele de persoane asigurate la ea, a fost de 8—8 la mie în 1922 și de 8—7 la mie în 1921. Cifrele acestea diferă de cifrele publicate de guvern, proporția generală însă s'a menținut. Cauza pentru care în anul acesta am avut un foarte mic regres, este că în primele luni ale anului 1922 a izbucnit o grijă care a ridicat proporția față de 1921, totuși ultima jumătate a anului a arătat cel mai bun record în sănătate față de toți cei 15 sau 20 de ani anteriori.

Am înregistrat astfel un mare declin al morților de tuberculoză care cu unsprezece ani înainte era în fruntea cauzelor mortalității. Poziția aceasta a căzut, astfel că este de o importanță secundară față de bolile organice de inimă. Declinul morților de tuberculoză nu s'a remarcat atât la albi cât la locuitorii colorați.

Febra tifoidă a fost scăzută la asigurații din 1922, iar bolile contagioase la copii, ca difteria, scarlatina și altele arată o proporție de mortalitate scăzută față de anul trecut. Rația morților de difterie la asigurați a fost cea mai mică din ultimii 11 ani și aceeași este proporția.

Scarlatina a avut o proporție inferioară în anii 1919, 1920, 1921. La fel și bolile de diaree au marcat o scădere, iar morțile din accidente nespecificate în cele de mai sus ca d. e. căderi, arsură, sinucideri și omucideri, au fost mai puține în anul trecut decât în anii precedenți. Morțile de cădere sau arsură au fost mai puține chiar decât în toți precedenții unsprezece ani. Grijă, pneumonia, bolile organice de cord, diabetul, accidentele de automobile sau de alte mașini au crescut, statistica arată că mortalitatea cauzată de ele n'a fost așa de favorabilă ca în 1921. Mortalitatea din cauza bolilor de inimă s'a văzut sub 45 de ani, în timp ce la copii și adolescenți rația a fost normală. Hemoragiile cerebrale au fost cu puțin ridicate asupra celor din anul trecut. Proporția diabetului a crescut cu 10 la sută în 1922, fiind cel mai înalt record în ultimii zece ani, iar alcoolismul datorit băuturilor ordinare și nu otrăvirii cu alcool din lemn, s'a ridicat, dupăcum arată statistica, dela 9 la 100.000 la 21, adică o creștere de 33 la sută. Aceasta este cea mai mare proporție a morților din alcoolism dela 1917 încoace, totuși este inferioară a celor anterioare anului 1918. Figurile acestea indică deci, că prohibiția a cauzat o urmare a morților datorite alcoolismului, deoarece din 1917 până în 1920 această mortali-

tate a fost în descreștere. Șaptezeci și unu de inși au murit de alcool din lemn în 1921, în 1922 însă cazurile morților datorite acestei băuturi otrăvitoare nu au fost înregistrate până acum. Chiroza la ficat a descrescut deasemenea. Accidentele de diverse automobile au crescut cu 60 la sută.

Și acum, avem un indiciu al autoconservării populațiilor din Canada și Statele-Unite. În decursul anului 1922 numărul morților pricinuite de accidente de automobile a crescut cu 107 la sută asupra celui din 1921. Morților din 1922 au ridicat vieți cu aproape de șase ori mai multe decât în 1921, și [lucru pe care vi-l puteți scrie pe frunte] 48 la sută din aceste morți au fost ale copiilor sub 15 ani.

În populația generală a teritoriului statistic, în afară de Hawai, găsim [și aceste cifre sunt publicate în ilustrația noastră], că, în privința a trei boli proporția morților din 1920 a fost mai scăzută decât în toate cele trei buletine anterioare. Să ne reamintim, că vorbim despre populația în general și nu numai despre cei înscrși la societatea de asigurare, cari ne-au oprit atenția în prima parte a articolului. Aceste trei sunt febra tifoidă, diareea anteritică și tuberculoza. De altă parte proporția difteriei, și cancerului este urcată.

Foarte interesante informațiuni ne servește publicațiunea d-lui John Willy „Vital Statistics“ din partea lui George Chandler Whipple, o operă înaltă asupra științei demografice. Va fi bine pentru toți pe câți îi interesează o viață îndelungată, să citească aceasta prea excelentă lucrare. Din ea aflăm, că familia ideală—după autorul în chestiune va consta dintr'un tată, mamă, trei copii și ocazional un bunic, o bunică, mătușă și unchi. De vreme ce numărul mediu al persoanelor din familiile din Statele-Unite este numai de 4-3, este evident că familiile acestei națiuni sunt mult mai mici decât familiile ideale. Este surprinzătoare înregistrarea numărului de persoane de aproximativ 14 la sută, cari de fapt nu-și știu vârsta, precum și a faptului că populația Statelor-Unite este în creștere, în ciuda vremurilor mult prea grele. Bunăoară, în 1918 erau 73 de morți la o sută de naști, dar aceasta era o mortalitate urcată, cauzată de epidemia gripei care era atunci. În 1919 erau numai 58 de morți în Statele-Unite, la o sută de nașteri.

În Anglia cifrele respective pentru cei doi ani au fost 92 și 73, în timp ce la Viena și în Franța proporția morților era urcată. În părțile neinvadate ale Franței în 1918 erau 198 de morți la 100 de nașteri, ceea ce înseamnă că populația Franței descrește uimitor, iar în Viena 229 respectiv 162, în același an amintiți față de 100 de nașteri.

CUM SĂ NE CREȘTEM COPII?

Printre tineretul nostru școlar se observă de un timp încoace un simptom caracteristic și îngrijorător totodată. Acest simptom este lenea. Până când mai demult, în vremuri mai fericite, copiii noștri erau școlari la carte și nu era clasă în vre-o școală oare care, în care să nu fie câte 5—8—10 elevi cu nota: eminent—astăzi abia dacă mai sunt 1—2 și mulți dintre aceștia scoși ca prin urechile acului.

Problema lenei e o problemă care va trebui discutată *per longum et per latum* de oamenii de știință, noi vom discuta-o numai din câteva puncte de vedere, mai generale.

Această lipsă de efortare, de înclinare spre trândăvie, de inactivitate noi o aruncăm în primul rând în sarcina părinților, cari nu au pregătirea necesară a creșterii și educării odraslelor lor din plină frăgezime.

Câți copii nu sunt, cari având oroare de carte, încunjură școala, motivând părinților absența prin: dureri de cap, lipsă de apetit și alte boli, cari nu se pot constata momentan.

E destul ca elevul să lipsească din școală o singură lună, ca să nu mai fie capabil a-și ajunge tovarășii de clasă și a pierde un an întreg. Acest lucru să nu-l uite părinții. Să nu fie atât de creduli și să nu pue temei prea mare niciodată pe spusurile copiilor mici, cari pe lângă că sunt ștregari fiecare în felul lui, au obiceiul de a nu spune *adevărul* în cele mai dese cazuri.

Un școlar mediocru poate fi mai curând un bolnav, decât un lenes voluntar. Trebuie să știm însă totdeauna a-i căuta motivul boalei cum și boală însăși.

Influența boalelor asupra intelectului este considerabilă.

La un om adult o voință energetică poate comanda sub ori și ce împrejurare un corp, fie el chiar întreținut de organe slabe în mod neindestulător. La copil chestiunea ia cu totul o altă înfățișare. Niciodată nu va putea fi regulată dezvoltarea unui organism tânăr. Copilul în frăgezimea sa oscilează în toate laturile și trebuie să vină părinții, în calitate de educatori, să-i fixeze o ținută bine stabilită dela început. Trebuie să-i arate drumul spre eternul excelsior. Trebuie să-i sape chiar făgașurile căiei, pe care va avea să pășească în timpul vieții odrasla lor.

Lipsa de supraveghere și devotament deplin din partea părinților către copiii lor, sau poate o oarbă neștiință, face ca să întâlnim adesea în școli ori internate copii debili, (slabi) atacați de tuberculoză, cari nu au somn liniștit, respiră anevoios, se obosesc repede la studiu și aceștia rămân apoi în viața lor întregă mai mult morți decât vii.

Inteligența lor și isvorul de cultură din sufletul omenesc seacă, sau dacă nu rămâne același, fără a putea trece limita obișnuită, spre care se nizește tot natul cu sânge inobilizat de dragostea artei, frumusețului, științei și religiei.

Cunoaștem diferite sisteme de educație. Multe dintre ele sunt deadreptul barbare și menite a împărsătia prea de timpuriu germenul morții în fizicul și sufletul copiilor. Sunt și alte cari dau roade bune, însă rezul-

tatele lor nici odată nu sunt aceleași la diferiții copii, cărora li-se aplică.

Prezentându-se astfel lucrurile, trebuie să căutăm mijloacele de creștere și sistemul de educație cari sunt potrivite cu natura și felul de a fi al copiilor respectivi.

Să nu căutăm însă nici odată a cheltui de dragul educației, de geaba energia copiilor, cari vor avea nevoie de ea mai târziu în lupta pentru existență de toate zilele.

Nici prin gând nu ne trece a condamna prin aceste șire modul uniform de educație. Dar spuneti, vă rog, oare nu-i mai sănătos și chiar mai natural să se ocupe însuși părinții de copiii lor? Oare putem noi avea siguranță deplină în guvernanta sau servanta aceea, că-rrora îi încredințăm copiii fără milă? Aceea nici odată nu-i va putea trata cu devotamentul și dragostea unui părinte. Un caz s'a întâmplat chiar în zilele acestea la Cluj. Am văzut în parcul orașului o guvernantă plângând că a pierdut prin mulțime copilul stăpânilor la care servea. Ea nu plângea de dragostea copilului pierdut, ci de *frica* de a mai stă față în față cu stăpânii. Acesta este un exemplu destul de convingător.

Nu putem avea apoi deplină încredere nici în doica, în mâinile căreia se află copiii spre a fi alăptați. O mamă care își încredințează copiii unei doici, numai mamă bună nu poate fi. Să mă ierte lumea, dar astfel de educație numai bine-venită nu poate fi.

Sau se tem mamele că vor îmbătrâni prea repede alăptându-și ele înșile copiii lor? Aceasta e soarta tuturora!

Un sistem de educație, care nu poate de cât folosi sub toate raporturile, este acela al școalelor de aer liber, propovăduit de Tolstoi, Rabindranath Tagore și alți înaintași și contemporani ai lor.

În mijlocul naturii, la coarnele plugului, acolo e sănătatea, viața adevărată, fericirea. Aerul de saloane otrăvește plămâni copilului nedezvoltat încă.

Pe lângă acestea trebuie să infiltrăm în sufletul copilului, că dacă trebuie să învețe, aceasta o face *pentru el* și nu de dragul profesorilor și de frica nesuficienților scriși cu litere groase în certificatele școlare. Fiecare învață pentru sine, pentru a se putea sluji de învățătura lui când va fi om adult și a-și putea câștiga singur pâinea zilnică. Trebuie să deprindem copiii a se conduce siguri, după ce știm că le-am arătat calea pe care trebuie să meargă.

De fapt astăzi se învață foarte puțin. Poate influențează în acest sens și preocuparea politică, cum fericirea de a trăi într-o Românie-Mare. Să nu se uite însă că aceasta Românie-Mare, are nevoie nu numai de români buni, ci și de români culți. Conducătorii de astăzi, azi, mâine vor închide ochii și ce ne vom face atunci, dacă nu vom avea oameni învățați și cu rost, cari vor avea menirea a conduce destinele țării. La acest lucru vor trebui să se cugete și părinții în mod mai serios.

Deci mai mare pond pe sănătate și mai multă observație la creșterea copiilor. Apoi: carte, carte, carte — aceasta să ne fie deviza!

CU SIGURANȚA Darwin a făcut omenirii suspinând un bun serviciu prin aceea, că a lăsat ca părintele lui să se dezvolte maimuță-om și om-maimuță. Nu există nici cea mai mică îndoială și e cunoscut că acest curs de dezvoltare a teoriei-maimuță de abia în 20 de ani a adus la iveală adevărați oameni-maimuțe, cari cu gaze otrăvitoare, măști de gaz și cu tunuri de 42 cm. calibru au făcut o grozăvie și o nimicire care a adus omenirea la malul perzării.

Aceasta este evoluția mult vorbită, care astăzi fără rușine și sfială e susținută de anumite cercuri sociale, deși, atât știința adevărată cât și legile naturii le contrazic tot așezământul lor; și cu toată osteneala lor zeloasă nu găsesc nici un singur membru de legătură, care le-ar susține cea mai mică îndreptățire a acestei teorii.

Așa numitul „Pithecantropus erectus“, care s'a găsit pe lava s'a dovedit în scurt ca un schelet de maimuță și știința adevărată îl clasifică astăzi în șirul dezvoltării maimuței și îl deosebește cu totul, pentru a nu mai deveni în întrebarea străbunului omenesc.

Cu toate acestea evoluționiștii merg mai departe, ridicând un edificiu și susținând cele mai nenaturale păreri și ipoteze, la cari nu avem de a face cu ceva adevăruri istorice, ci pur și simplu cu niște păreri sau prezumțiuni

și inchipuiri a unor mărunțișuri de știință a timpului nostru îmbuibat și îngâmfat, și a unei inteligențe prea săturată.

Tinerimea noastră e educată și instruită și mai departe în așa numita „cultura înaltă“. Bibliotecii întregi sunt scrise despre tipul din valea lui Neander, despre craniul lui Cro-Magnon și despre locuitorii din peșteri din timpurile străbune.

Generația viitoare va avea de dat puțină mulțumită pentru osteneala acestor învățături și educațiuni și se va întoarce cu indignare și scârbă dela așa zisa „cultură înaltă“, și va recunoaște că locuitorii din peșteri sunt simpli nește produse degenerare a unei rase mai nobile. Urmașii refugiaților, exilaților „tapi de ispășire“, sclavi alungați, etc., cari atât singuratici și mai mulți au fost alungați în sălbăcie și despărțiți pe timp îndelungat de a mai veni în atingere cu semenii lor, așa că ei au fost expuși de-a trăi în societatea animalelor sălbatice, la ostenele și ștrapații îngrozitoare și așa cu timpul s'au coborât aproape la treapta animalelor.

Noi nu ne-am dezvoltat dela o condiție de animal, ci oamenii originali, prin pierderea perfecțiunii din partea Creatorului, au degenerat în condiția animalică, iar cultura noastră împreună cu războiul mondial este produsul acestei degenerări generale.